

ת"פ 20168/10/18 - מדינת ישראל נגד מור משה אלבז

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 20168-10-18 מדינת ישראל נ' אלבז(עציר)

לפני
בעניין: כבוד השופט יוסי טורס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מור משה אלבז

הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של התפרצות לדירה, לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) ועבירה של גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין. בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 25.9.18 בשעה 13:05 לערך, התפרץ הנאשם לביתם של המתלוננים באופן שפירק רשת בחלון האמבטיה, פתח בכוח את החלון שהיה סגור, ונכנס אל הבית, כשהוא עוטה על ידיו גרביים לבנים. במעמד זה, נטל הנאשם מבית המתלוננים רכוש רב - קופסה ובה 1,500 ₪; קופסת תכשיטים ובתוכה שעון נשים בשווי \$50; צמיד כדורים עשוי זהב לבן; צמיד חוליות זהב בשווי 8,000 ₪; שעון יד בשווי 1,000 ₪; שרשרת זהב לגבר; שעון לגבר; עגילי יהלום; מחרוזת פנינים ושתי שרשראות נוי.

2. בהתאם להסדר הטיעון הסכימו הצדדים כי המאשימה תעתור להשית על הנאשם שנת מאסר בפועל ועונשים נלווים וכן תעתור להפעלת מאסר מותנה למשך 3 חודשים, במצטבר. ההגנה, מנגד, תוכל לטעון באופן חופשי.

תסקיר שירות המבחן

3. לאור גילו של הנאשם בעת ביצוע העבירה, התחייב תסקיר וכך הוריתי. בשל הצורך לשמור על פרטיות הנאשם ובני משפחתו, לא אפרט את נסיבות חייו, אך אציין כי מדובר בנסיבות חיים מורכבות. הנאשם כיום כבן 21 והוא רווק. בעברו שתי הרשעות קודמות בעבירות פריצה לרכב, גניבה והחזקת סמים לצריכה עצמית, ולחובתו תלוי ועומד מאסר מותנה (ובנושא זה אדון בהמשך). הנאשם מוכר לשירות המבחן מהליכים קודמים, ובעבר אף נבנתה עבורו תכנית טיפולית, אך הוא לא שיתף פעולה כנדרש ובשלב מסוים אף ביקש לסיימה. מהתסקיר עולה כי לנאשם רקע של שימוש

ממושך בסמים, ובסמוך למעצרו בתיק זה נשא עונש מאסר בדרך של עבודות שירות. שירות המבחן התרשם כי לנאשם דפוסי עבריינות מושרשים. ביחס לעבירה, שירות המבחן התרשם מלקיחת אחריות מלאה (למעט ביחס לתיאור הרכוש שנגנב כמתואר בכתב האישום - נושא שהובהר לאחר מכן בדיון). בסיכומו של דבר, ציין שירות המבחן כי כליאת הנאשם תהא "הרסנית" עבורו, תחמיר את מצבו הנפשי ותעמיק את דפוסיו העברייניים. לאור כך, המליץ שירות המבחן להפעיל את המאסר המותנה, אך לאפשר לנאשם לשאת בעונשו בדרך של עבודות שירות, להעמידו בצו מבחן למשך שישה חודשים ולחייבו בפיצוי.

טיעוני הצדדים והראיות לעונש

4. אביו של הנאשם העיד לעונש והגיש מכתב שכתב (ענ/2). האב סיפר (בהתרגשות רבה ולא אחת בבכי) על אודות נסיבות חייו המורכבות ותיאר את מצבו הכלכלי הרעוע. האב תיאר את השפעת המעצר על הנאשם ואת מצוקתו, והבטיח לסייע לנאשם בשיקום חייו מחוץ לכותלי הכלא.

5. ב"כ המאשימה הפנה לחומרת העבירות, לערכים המוגנים שנפגעו וכן לרכוש הרב שנגנב הנאשם, שרובו לא הוחזר עד היום. ביחס למתחם העונש ההולם הוגשה פסיקה ונטען כי המתחם נע בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד 24 חודשי מאסר בפועל. ביחס לתסקיר שירות המבחן, נטען כי הוא אינו מלמד על הליך שיקום שמצדיק חריגה לקולה ממתחם הענישה, ועולה ממנו כי הנאשם לא שיתף פעולה בעבר בהליך טיפולי והוא אינו לוקח אחריות מלאה למעשיו כעת. לאור כך, נטען כי מכלול הנסיבות אינו מתיישב עם ההמלצה העונשית של שירות המבחן. ב"כ המאשימה הגיש את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם (ע/1) וטען כי לאור העבר הפלילי ויתר הנסיבות, יש להעמיד את עונשו בגבולו העליון של עתירת המאשימה בהתאם להסדר, היינו 12 חודשי מאסר בפועל, הפעלת המאסר המותנה במצטבר, מאסר על תנאי ופיצוי.

6. ב"כ הנאשם טען כי נסיבות ביצוע העבירה הן ברף התחתון, שכן לא מדובר בפריצה מתוכננת ומתוככמת, אלא כזו שבוצעה ללא שותפים וללא שימוש בכלי פריצה. ביחס לתסקיר שירות המבחן, נטען כי באופן חריג התבטא שירות המבחן במונח השפעה "הרסנית" שתהא לעונש מאסר על הנאשם ומכאן החשיבות שבאימוץ המלצה זו. לאור כך, עתר הסנגור לאימוץ המלצת שירות המבחן לעונש בעבודות שירות בצד צו מבחן, תוך שהדגיש את גילו הצעיר של הנאשם ותקופת מעצרו הממושכת עד כה (כ-4 חודשים). ביחס למאסר המותנה, טען ב"כ הנאשם כי הוא אינו בר הפעלה, שכן עבירת התנאי היא פריצה לרכב ואילו הנאשם הורשע כעת בעבירה שונה.

7. הנאשם בדברו האחרון הביע חרטה על מעשיו וקיבל אחריות מלאה למעשיו. כן הגיש מכתב שכתב (ענ/1), בו תיאר את נסיבות חייו. הנאשם הביע נכונות ליטול חלק בהליך טיפול בשירות המבחן ולשקם את חייו.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש

8. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, על בית המשפט לקבוע את מתחם הענישה ההולם את העבירה בנסיבותיה. לאחר קביעת המתחם יש להחליט אם ראוי לסטות ממנו, לקולה או לחומרה, שאחרת ייגזר העונש בגדרי המתחם שנקבע. בעת קביעת מתחם העונש ההולם מתחשב בית המשפט בעקרון המנחה בענישה - הלימה, בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על פי סעיף 40ט' לחוק העונשין.

טרם דיון, יש להכריע בשאלה האם יש בעובדה שהצדדים הציגו הסדר טיעון הכולל מגבלה עונשית, כדי לפטור את בית המשפט מדיון בשאלת מתחם הענישה. בנושא זה הובעו דעות שונות בבית המשפט העליון ו"נראה שטרם נקבעה הלכה מחייבת בנדון" (ע"פ 8109/15 **אהרון אביטן נ' מדינת ישראל** (9.6.16)). עם זאת, ברי כי "אין בית המשפט כבול לעונש או לטווח ענישה שהוסכם בין הצדדים בהסדר טיעון, ועליו להחליט בהתאם לשיקול דעתו אם לכבד הסכמות אלה אם לאו. זאת, בהתחשב עם סבירות ההקלות שניתנו לנאשם בהסדר הטיעון והשיקולים שעמדו ביסוד הקלות אלה, מבחינת התאמתם לאינטרס הציבורי ולקידום תכליות המשפט הפלילי" (ע"פ 4301/15 **יאשיהו יוסף פינטו נ' מדינת ישראל** (5.1.16)). אציין כי בשל הצורך לבחון את סבירות ההקלה לה זכה הנאשם, בעטיו של הסדר הטיעון, נומקה העמדה המצדדת בצורך בקביעת מתחם ענישה גם במקרה של הסדר טיעון, בכך שהדבר יוצר שקיפות, כך שהציבור זוכה לדעת בבירור את מידת ההקלה לה זכה הנאשם בשל הסדר הטיעון (עמדת השופט מלצר בע"פ 512/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.12.13)). כמו כן נומקה עמדה זו בכך שהדבר מעמיד בפני בית המשפט כלי מדידה יעיל לבחינת סבירות הסדר הטיעון "לפחות במקרים בהם סבירות הסדר הטיעון אינה ברורה על פניה" (עמדת השופט מזוז בע"פ 4301/15 **יאשיהו יוסף פינטו נ' מדינת ישראל** (5.1.16)). וראו גם: אורן איל-גזל "**העונש ההולם לא תמיד יהלום**", עורך הדין 70 (אוקטובר 2013)). עם זאת, כאמור, אין מדובר בהלכה מחייבת והנושא טרם הוכרע. בשים לב שבמקרה זה המגבלה שנטלה על עצמה המאשימה מצויה בבירור בתוך מתחם הענישה, ואילו הסנגור מבקש לשקול חריגה מהמתחם, ראיתי לנכון להתייחס בקצרה בלבד לשאלת מתחם הענישה.

9. **הערכים המוגנים בבסיס העבירות - פריצה לדירת מגורים פוגעת בקניינם של הבעלים ובנוסף, גורמת לפגיעה קשה בשלוות נפשם ובזכותם לחוש בטוחים בביתם.** לעניין זה יפים דבריו של בית המשפט העליון בע"פ 7453/08 **מדינת ישראל נ' אואזנה** (31.12.08):

"לגישתי, כינוי עבירות של פריצה וגניבה מבתיים, רק כ"עבירות נגד הרכוש" (כפי שמקובל לקרוא לעבירות מסוג זה), הינה הגדרה מוטעית. זאת מאחר שפריצה לביתו של אדם, טומנת בחובה לעיתים קרובות לא רק נזק כלכלי רב, אלא גם צער ועוגמת הנפש הנגרמים לקרבתנות של עבירות אלה. הנה כי כן, אין מדובר בעבירות נגד רכוש גרידא, אלא בעבירות המפרות את פרטיותו של האדם בצורה הגבוהה ביותר. זאת ועוד הגדרת עבירות אלו כ"עבירות רכוש", נותנת תחושה מצמצמת וקונוטציה שגויה - לסובבים, באשר למהות העבירות שהתבצעו, הפוגעות במהות המתמצית באמירה: "ביתו של אדם - מבצרו". ברגע שביתו של אדם נפרץ, תחושת חוסר אונים וחוסר ביטחון ממלאת את ליבו. הנה כי כן, הפריצה אינה רק לבית - מבחינה פיזית, אלא בעיקרה חדירה לתוך התא האישי-משפחתי השמור ביותר של האדם".

10. **נסיבות הקשורות בביצוע העבירה-** ההתפרצות בוצעה בשעות היום ולכן היה קיים סיכוי ממשי להיתקלות בדיירי הבית, על כל המשתמע מכך. אציין עוד כי מדובר בפריצה אלימה יחסית, שכללה פירוק רשת בחלון האמבטיה וכניסה דרך החלון, שהיה סגור. הנאשם התהלך בבית המתלוננים ונטל רכוש מחדר השינה ומהמטבח, כשהוא עוטה על ידיו גרביים. ביחס לנזק שנגרם מביצוע העבירה, אציין כי הנאשם גנב מבית המתלוננים רכוש רב, בשווי של מעל 10,000 ₪, והשיב במהלך החקירה שני שעונים בלבד (מיוזמתו).

11. **מדיניות הענישה-** לא אחת נקבע כי יש להחמיר בעונשם של עברייני הרכוש, לרבות אלה המתפרצים לבתיהם של אחרים, שכן עבירות אלו היו "למכת מדינה, למקור דאגה וטרוריה לאזרחים רבים ולפגיעה בתחושת ביטחונם" (רע"פ 1708/08 **מרדכי לוי נ' מדינת ישראל** (21.2.08)). מעבר לנזק הכלכלי שעבירות אלו גורמות לפרט ולחברה בכללותה, הרי שמדובר בחדירה בוטה למבצרו של אדם, מקום בו הוא אמור להרגיש בטוח יותר מכל ומדובר בפגיעה קשה בפרטיותו, בשלוותו ובתחושת הביטחון האישי שלו (רע"פ 3063/11 **אפריים כהן נ' מדינת ישראל** (17.4.11)).

12. לצורך בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של פריצה לדירת מגורים ניתן להפנות לפסקי הדין הבאים: רע"פ 10551/09 **יורובסקי נ' מדינת ישראל** (7.1.10), בו הוטלו על הנאשם 15 חודשי מאסר בגין פריצה לדירה, תוך הפעלת מאסר מותנה; עפ"ג 8332-08-10 **אבו סיאם נ' מדינת ישראל** (7.10.10), בו נגזרו על הנאשם בגין עבירות של התפרצות למקום מגורים וגניבה 18 חודשי מאסר; ע"פ 43816-01-11 **חליאלה נ' מדינת ישראל** (4.3.11), בו נגזרו על נאשם שהורשע בעבירות של התפרצות למקום מגורים וגניבה 15 חודשי מאסר; ת"פ 12697-11-15 **מדינת ישראל נ' מורוזוב** (8.7.18), בו נגזרו על הנאשם בגין עבירות של התפרצות למקום מגורים וגניבה 11 חודשי מאסר בפועל; רע"פ 8637/14 **וואליד עבאסי נ' מדינת ישראל** (13.01.15), בו הורשע הנאשם בשני אירועים של התפרצות לדירה וגניבה. בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין 10 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר וגזר על הנאשם עונש של 16 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בערעור הוקל עונשו של הנאשם ל-12 חודשי מאסר, ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחתה; רע"פ 916/17 **בוסקילה נ' מדינת ישראל** (18.4.17), בו הורשע נאשם בעל עבר פלילי מכביד בעבירה של התפרצות למקום מגורים וגניבה ונגזרו עליו 18 חודשי מאסר בפועל, והופעל מאסר על תנאי של 10 חודשים במצטבר. ערעורו לבית המשפט המחוזי וכן בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחו.

מנגד, קיימים גם מקרים בהם הוטלו עונשים שלא כללו מאסרים במתקן כליאה, אלא מאסרים בפועל שניתן לשאת בהם בדרך של עבודות שירות, בעיקר בשל שיקולים הקשורים לנסיבות אישיות. ראה: עפ"ג 44274-01-12 **גליקסמן נ' מדינת ישראל** (21.2.13); ע"פ 23525-01-13 **מדינת ישראל נ' קעדאן** (13.6.13); ע"פ 48422-02-13 **ניסנוב נ' מדינת ישראל** (11.7.13); ת"פ 27447-06-12 **מדינת ישראל נ' מסלטי** (13.6.13); ת"פ 39168-07-17 **מדינת ישראל נ' כהן** (20.6.18).

לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירות נע בין 8 חודשי מאסר בפועל ועד 20 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

תחולת המאסר המותנה

13. טרם דיון בשאלת העונש שיש להטיל על הנאשם, ראיתי להכריע בשאלת תחולת המאסר המותנה.

14. ביום 22.11.17, נגזר דינו של הנאשם ובין היתר הוטל עליו מאסר מותנה בן שלושה חודשים לתקופה של שנתיים, כאשר התנאי הוא שלא יעבור "עבירה בה הורשע". באותו מקרה, הורשע הנאשם בעבירה של פריצה לרכב בכוונה לגנוב, לפי סעיף 413' סיפא לחוק העונשין (ע/2). הצדדים חלוקים, כאמור, לגבי תחולתו של המאסר המותנה. טענת הסנגור היא שעבירת התנאי מוגבלת לזו בה הורשע הנאשם בהליך הקודם ובכל מקרה שנאשם סביר לא היה מבין כי המאסר המותנה יופעל גם אם יעבור עבירה של התפרצות לדירה ולא לרכב. המאשימה לא הרחיבה בנושא זה.

15. אין בידי לקבל את גישת ההגנה ואציין כי דחיתי טענה זוהי בעבר (ת"פ 17430-01-13 **מדינת ישראל נ' הדיב** (9.5.13)). כידוע, המבחן לחלולתו של מאסר מותנה אינו טכני פורמאלי, אלא "השאלה היא אם התנהגותו הפלילית של הנאשם (עליה הועמד לדין והורשע) מקיימת את היסודות של עבירת התנאי... ההשוואה הראויה אינה בין יסודות עבירת התנאי כפי שהיא מופיעה בספר החוקים, לבין יסודות העבירה בה הורשע הנאשם, כפי שהיא מופיעה בספר החוקים. ההשוואה הראויה היא בין יסודות עבירת התנאי כפי שהיא מופיעה בספר החוקים, לבין היסודות המתקיימים בהתנהגותו של הנאשם, כפי שהורשע עליהם, הלכה למעשה" (ע"פ 49/80 **עמוס מסילתי ואח' נ' מדינת ישראל**, פ"ד לד(3) 811, 808 וראה גם ע"פ 4517/14 **מוחמד מסארווה נ' מדינת ישראל** (10.3.05)).

16. נוסחו של סעיף 413' סיפא (שהוא עבירת התנאי) הוא:

הפורץ רכב או מתפרץ לרכב, דינו - מאסר שלוש שנים; עשה כן בכוונה לבצע גניבה או פשע, דינו - מאסר שבע שנים.

ואילו העבירה של פריצה למקום מגורים, לפי סעיף 407 לחוק העונשין, נוסחה הוא:

- (א) המתפרץ לבנין שאינו משמש בית מגורים ולא מקום תפילה, או לבנין שהוא אמנם סמוך לבית מגורים ומוחזק יחד עמו אך אינו חלק ממנו, בכוונה לבצע בהם גניבה או פשע, דינו - מאסר חמש שנים
- (ב) המתפרץ לבנין כאמור בסעיף קטן (א) ומבצע בו גניבה או פשע, או מתפרץ מתוכו לאחר שביצע בו גניבה או פשע, דינו - מאסר שבע שנים.

17. עיון בשתי הוראות אלו מעלה כי יסוד הפריצה והכוונה לגנוב מתקיים בשתי ההוראות הוא בנסיבה הרלוונטית לכל אחת מהן ביחס למושא ההתפרצות, היינו רכב מול דירת מגורים. האם יש בהבדל זה להביא למסקנה לפיה אין תחולה למאסר המותנה? לדעתי התשובה שלילית. המאסר המותנה ביקש להרתיע את הנאשם מלשוב ולעבור עבירות של התפרצות וגניבה, אך הנאשם שב והתפרץ וביצע גניבה. העובדה שהיה זה הפעם דירת מגורים ולא רכב, אינה משנה את העובדה שהתקיימו יסודות התנאי על דרך של בחינה מהותית. בעניין דומה קבע בית המשפט המחוזי בחיפה "מהליפריצה לרכבומהליפריצה לדירתמגורים?זוגםזההעבירותהפוגעותברכושזהזולת,

עמוד 5

עבירות שהמאסר המותנה נועד להרתיע את המשיב מלבצע. אשר על כן, בדיון הופעלה מאסר המותנה" (ע"פ 42160-10-12 מדינת ישראל נ' האגירשואן (29.11.12)). במקרה זה, כמו במקרה שלפנינו, הורשע הנאשם בעבירה של התפרצות לדירת מגורים ואילו עבירת התנאי הייתה התפרצות לרכב. בית המשפט המחוזי קבע, כאמור, שהערך המוגן הוא שמכריע את השאלה ואין הבדל בין התפרצות לרכב לבין התפרצות לדירה לעניין זה, שהרי "השאלה אם העבירה המאוחרת באה בגדר התנאי הנבחנת על-פיה הערכה חברתית על יובאה העבירה להגן בפסיקה הנקבעת הדין של החלטת התנאי, תוך שהשוואה בין יסודות עבירות התנאי לבין יסודות העבירה בהורשע הנאשם, כפי שהתקיימו בהנהגות ובפועל... ואולם אין בשתי ההלכות הללו כדי לסתור זאת, והאחת משלימה את השני..". (רע"פ 6352/12 מחמוד סעדה נ' מדינת ישראל (23.9.12)). עוד אציין כי לאור הבחינה המהותית נקבע בעבר כי תנאי שנוסח כך שיחול על עבירת תקיפת בן זוג, יופעל במקרה של תקיפת ילד, היינו בן משפחה שאינו בהכרח בן זוג (ע"פ 1687/12 פלוני נ' מדינת ישראל (1.5.12)). מקרה זה דומה לעניינו ותומך במסקנה בדבר תוקפו של התנאי.

18. עוד אציין כי כבר ברע"פ 5798/00 ריזי ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3), נידונה שאלה דומה, אך הושארה בצריך עיון תוך שכב' השופטת ביניש (כתוארה אז) ציינה כי היא נוטה להשיב בחיוב לשאלה, אך אינה נדרשת לכך. ראו:

"יש לזכור כי על-פי פסיקתו של בית-משפט זה, "עבירה נוספת" המפעילה תנאי אינה רק הרשעה באותה עבירה ממש שאזכרה בגזר-הדין הראשון כעבירת התנאי, אלא גם עבירות אחרות, אשר מקיימות את יסודות עבירת התנאי. השאלה אם בעניין שלפנינו העבירה של פריצה לרכב מקיימת את תנאי הילכת מסילתי [] היא שאלה מורכבת. כשלעצמי, נוטה אני לדעה כי עבירת פריצה לרכב מהווה "עבירה נוספת" לפי הילכת מסילתי [] אולם נוכח המסקנה שאליה הגענו באשר להפעלת התנאי בשל העבירה של שהייה בלתי חוקית, איננו רואים צורך להכריע בשאלה זו."

19. לא התעלמתי מהאמור ברע"פ 523/13 שלום דזנשוילי נ' מדינת ישראל (25.8.15) (להלן: **הלכת דזנשוילי**) בו נקבע כי יש להעביר את נוסחו של המאסר המותנה גם מבחן אובייקטיבי בעיני "נאשם מן היישוב", ומקום בו קיים ספק אם נאשם מן היישוב היה מבין שהעבירה שביצע מפעילה את המאסר המותנה, יש לאפשר לנאשם (הספציפי) ליהנות מהספק. אינני סבור שניתן לומר שנאשם מן היישוב היה סבור שעבירה של פריצה לדירה, אינה מפעילה מאסר מותנה שהוטל ביחס לעבירה של פריצה לרכב. יש לזכור כי הלכת **דזנשוילי** לא ביטלה את הלכת מסילתי, אלא הן משלימות האחת את השנייה ועדין נדרשים אנו לבחון את יסודות העבירה השנייה שעבר הנאשם אל מול עבירת התנאי. ברי כי בחינה זו לעיתים תביא למצבים בהם עבירה שלא נזכרה בעבירות התנאי תביא להפעלת המאסר המותנה. לא ניתן לומר כי בכל פעם שתוצאה זו תתרחש, תתחייב מסקנה לפיה "נאשם מן היישוב" לא היה מבין את תוכן התנאי. הלכת **דזנשוילי** ניתנה על רקע נסיבות מיוחדות בהן עבירת התנאי הוגדרה כעבירת "רכוש" ואילו הנאשם עבר עבירה של זיוף. במקרה זה, נקבע כי הגדרה רחבה זו אינה מחייבת מסקנה לפיה נאשם מן היישוב היה מבין כי היא כוללת (באמצעות בבחינת היסודות) גם עבירה של זיוף. במקרה שלפנינו, העבירות קרובות מאוד ואין בסיס למסקנה לפיה נאשם מן היישוב לא היה מבין כי עבירת התנאי כוללת גם התפרצות לדירה.

על כן, אני קובע כי המאסר המותנה הוא בר הפעלה.

וכעת לעונש ההולם את נסיבות המקרה:

20. קביעת עונשו של הנאשם מחייבת איזון בין שני שיקולים שונים בענישה - הלימה ושיקום. אכן, אין להקל ראש בחומרת מעשיו של הנאשם אשר התפרץ באור יום לביתם של המתלוננים וגנב רכוש רב. כמו כן עברו אינו נקי ותלוי נגדו מאסר מותנה. לאור כך, בהחלט יש טעם רב בעמדת המאשימה להחמרה בעונשו של הנאשם. ואולם, כידוע "ענישה היא מלאכת מחשבת - ולא מלאכת מחשב" (ע"פ 576810 פלוני נ' מדינת ישראל (8.6.15)). לעיתים, ניתן לזהות כי הנאשם נמצא בשלב מכונן בחייו, בחלון הזדמנויות שיש לנצלו על מנת להביאו לשינוי בדרך של טיפול. מתסקיר שירות המבחן עולה כי זהו המצב בעניינו של הנאשם. שירות המבחן התרשם כי "ריצוי מאסר מאחורי סורג וברח יהיה הרסני עבורו", ואעיר כי מדובר באמירה חריגה ולרוב שירות המבחן אינו נוקט לשון זו.

21. כידוע, בהתאם לסעיף 40ד' לחוק העונשין רשאי בית המשפט לחרוג לקולה ממתחם הענישה שקבע, אם מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". בעניין זה נקבע כי "על קיומו של פוטנציאל זה, ניתן ללמוד, בין היתר, מעברו של הנאשם; משיתוף הפעולה שלו עם רשויות החוק ועם שירות המבחן; ומקיומה של תמיכה והתגייסות משפחתית לצידו של הנאשם." (רע"פ 7683/13 דוד פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.14) וראו גם ע"פ 6637/17 אליזבת קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.18)). במקרה זה, המלצת שירות המבחן והתרשמותו מהנאשם מקובלת עלי ושוכנעתי כי הוכחו בעניינו של הנאשם סיכויי שיקום ממשיים המצדיקים חריגה ממתחם הענישה. בכל מקרה, שיקולים אלו מצדיקים הימנעות מעונש מאסר בכליאה.

22. אכן, הנאשם לא התחיל בהליך שיקומי, ואולם יש להבין נתון זה על רקע העובדה שהוא מצוי במעצר, והמגבלות הכרוכות בכך. דומה שהנאשם מצוי בשלב בחייו בו הליך טיפולי יכול להצילו מחיי פשע ולאפשר לו לשקם את חייו. מנגד, כליאתו עלולה לפגוע בו באורח קשה, אותו הגדיר שירות המבחן כהרסני. שמעתי את אביו של הנאשם וכפי שהתרשם שירות המבחן, אף אני סבור כי האב עשוי לשמש עוגן שסייע בשיקומו. לאור כך, דעתי היא שיש להושיט יד לנאשם ולהימנע מכליאתו. בעניין זה אציין כי בעת האחרונה גוברת ההכרה בהשפעותיו השליליות של עונש מאסר (ראו דו"ח הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, 2015 (המכונה "דו"ח ועדת דורנר"); כן ראו, בג"צ 1892/14 האגודה לזכויות האדם בישראל ואח' נ' השר לבטחון פנים ואח' (13.6.17), פסקה קכו' לפסק דינו של המשנה לנשיאה רובינשטיין). כאשר מדובר באדם צעיר, שרק לאחרונה מלאו לו 21, ושלא ריצה עונש מאסר בעברו (למעט בשל הפקעת עבודות שירות לתקופה קצרה), ברי כי מסקנה זו מתחדדת. כאן המקום להפנות להוראות תיקון 133 לחוק העונשין (תיקון 133 - הוראת שעה), תשע"ח - 2018, ס"ח 2742) במסגרתו הורחבו סמכויות בית המשפט להורות על נשיאה בעונש מאסר עד תשעה חודשים בדרך של עבודות שירות. בכך גילה המחוקק את דעתו כי יש להימנע מכליאת נאשמים במקרים בהם לא מדובר על מסוכנות גבוהה המחייבת עונש מאסר.

23. כן אציין כי באם יוטל על הנאשם עונש מאסר בכליאה, לא ניתן יהיה לחייבו בצו מבחן (סעיף 1 לפקודת המבחן) וראיתי בכך חשיבות רבה לצורך שיקומו. ברור כי אם הנאשם ימנע ולא יקיים את צו המבחן, הוא ישוב לבית המשפט וניתן יהיה להטיל עליו עונש חלופי. כן ראיתי להבהיר כי לאור כך שהעונש שבכוונתי להטיל על הנאשם הוא חמישה חודשי מאסר (בעבודות שירות) וזאת תוך שלא אנכה את תקופת המעצר הלא קצרה בה הוא שוהה, הרי שלא מדובר בחריגה משמעותית מהמתחם, אם בכלל (ראו בהשוואה עפ"ג 4464-01-15 דאהר נ' מדינת ישראל (26.2.15)).

24. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר למשך 5 חודשים.

ב. אני מורה על הפעלת עונש מאסר מותנה בן שלושה חודשים שהוטל על הנאשם בת"פ 51814-09-16 (שלום תל אביב) מיום 22.11.17.

הנאשם יישא בעונש המאסר אותו הטלתי ובעונש המאסר המותנה אותו הפעלתי, **בחוץ כן שסה"כ מוטלים על הנאשם 5 חודשי מאסר בפועל**. הטעם לחפיפה נעוץ בסיכויי שיקומו של הנאשם.

הנאשם יישא בעונש זה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה מיום 10.2.19. הובהר לנאשם שעליו לבצע את עבודות השירות לשביעות רצון הממונה וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את העונש והוא יישא ביתרת התקופה בכליאה. על הנאשם להתייצב במשרדי הממונה ביום 19.3.19 לצורך תחילת ריצוי עונשו.

ג. **מאסר על תנאי למשך 4 חודשים** והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך שלוש שנים כל עבירה שעניינה שליחת יד ברכושו של הזולת. למען הסר ספק, עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין אינה נכללת בגדרי עבירות התנאי.

ד. **אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך 12 חודשים**. הובהר לנאשם, בלשון פשוטה, כי עליו למלא אחר הוראות שירות המבחן וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את הצו להטיל עליו ענישה נוספת. אני ער לכך ששירות המבחן ביקש שתקופת המבחן תהא שישה חודשים, אך בהסכמת הנאשם ראיתי להורות על תקופה ארוכה יותר.

ה. **פיצוי למתלוננים** (ע"ת 2,3) **בסך 8,000 ₪**. הפיצוי ישולם במזכירות בית המשפט ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.4.19; לא ישולם אחד התשלומים במועד, תועמד היתרה לפירעון מיד. המאשימה תמסור למזכירות בתוך 14 יום את פרטי חשבון הבנק אליו יש להעביר את הפיצוי, ותיידע את המתלוננים בדבר תוכנו של גזר הדין.

ו. לאור מכלול רכיבי הענישה שהוטלו ומצבו הכלכלי של הנאשם, אני נמנע מהטלת קנס.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

מוצגים - שני שעונים ושתי קופסאות - יוחזרו לבעלים.

המזכירות תשלח את גזר הדין לממונה על עבודות השירות למעקב וכן לשירות המבחן.

ניתן היום, ח' אדר א' תשע"ט, 13 פברואר 2019, במעמד הצדדים.